

Π.3.2.1 *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ο κόσμος της αλληλεγγύης»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΛΑΜΠΙΡΗΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ο κόσμος της αλληλεγγύης

Δημιουργός

Κωνσταντίνος Ταλαμπίρης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Ιανουάριος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», ενότητα 15: *Τηλεόραση*

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα Γνωστικά Αντικείμενα

Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Θεατρικό Παιχνίδι

Πληροφορική

Χρονική Διάρκεια

9-12 διδακτικές ώρες με διακοπές

Χώρος

I. Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εκτός σχολείου: σε χώρους που οργανώνονται δράσεις αλληλεγγύης.

III. Εικονικός χώρος: site ή blog, στον οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες θα προβάλουν τις δράσεις της δικής τους οργάνωσης και θα επικοινωνούν με τα μέλη της.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή.

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτείται μια στοιχειώδης εξοικείωση των μαθητών με το μέσο. Οι περισσότερες δραστηριότητες απαιτούν μια ευχέρεια στη χρήση του ποντικιού, ενώ επίσης απαιτείται από τα παιδιά να πληκτρολογήσουν κείμενο. Όμως η βασικότερη δεξιότητα που πρέπει να έχουν τα παιδιά είναι η ικανότητά τους να συνεργάζονται.

Από την άλλη πλευρά, ο/η εκπαιδευτικός που θα το εφαρμόσει χρειάζεται να έχει βασικές γνώσεις στη χρήση του κειμενογράφου και του διαδικτύου, έτσι ώστε να επιλύει γρήγορα τα προβλήματα που θα προκύπτουν και να παρέχει αμέσως τη βοήθεια στους μαθητές και τις μαθήτριες που τη χρειάζονται.

Επίσης, για τη σωστή εφαρμογή του σεναρίου απαιτείται ένα εργαστήριο Πληροφορικής με αριθμό ηλεκτρονικών υπολογιστών που να είναι ανάλογος με το 1/3 των μαθητών της τάξης, ώστε να δημιουργηθούν ομάδες των τριών - τεσσάρων ατόμων. Οι Η/Υ του εργαστηρίου πρέπει να έχουν γρήγορη σύνδεση στο διαδίκτυο και να έχουν εγκατεστημένο έναν επεξεργαστή κειμένου κι έναν φυλλομετρητή. Καλό θα ήταν να υπάρχει και ένας βιντεοπροβολέας ή ένας διαδραστικός πίνακας για να μπορούν να δίνονται οδηγίες από τον/την εκπαιδευτικό, τις οποίες να βλέπουν όλα τα παιδιά, ή για να παρουσιάζονται οι δουλειές τους στην ολομέλεια.

Τέλος, το σενάριο είναι κατασκευασμένο έτσι ώστε να δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να το εφαρμόσει και με λιγότερο εξοπλισμό από αυτόν που αναφέρθηκε. Επισημαίνεται βέβαια ότι ο καθένας που θα κληθεί να το εφαρμόσει μπορεί να παραλείψει δραστηριότητες, να ακολουθήσει διαφορετική σειρά, ή και να τις τροποποιήσει, όπως ταιριάζει στην τάξη του και στην υλικοτεχνική υποδομή που διαθέτει.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι παρούσες δραστηριότητες παίρνουν αφορμή από το πλήθος των τηλεοπτικών διαφημίσεων, τηλεοπτικών εκπομπών και δημοσιευμάτων που κατακλύζουν τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο και αναφέρονται σε οργανώσεις και δράσεις που σχετίζονται με την αλληλεγγύη, τη φιλανθρωπία και την αλληλοβοήθεια προς τον συνάνθρωπο. Έτσι, στο σενάριο δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές και τις μαθήτριες, μέσα από τις δραστηριότητες που σχεδιάστηκαν, να γνωρίσουν μερικές από τις οργανώσεις και κινήσεις αλληλεγγύης που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, αλλά και διεθνώς, να τις κατατάξουν ανάλογα με το είδος τους και να περιγράψουν κάποιες από τις δράσεις τους. Παράλληλα επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να γίνουν ικανοί να διερωτώνται σχετικά με τη χρησιμότητα και την προσφορά των οργανώσεων στο κοινωνικό σύνολο με βάση κάποια αντικειμενικά κριτήρια, έτσι ώστε να επιλέγουν συγκεκριμένες από αυτές, προκειμένου είτε να ενισχύσουν το έργο τους είτε να επιχειρηματολογήσουν υπέρ αυτών επεξηγώντας τα οφέλη από τη δράση τους. Με σχετικές δραστηριότητες που ενσωματώνονται στο σενάριο γίνεται προσπάθεια να αντιληφθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες ότι το ζήτημα της αλληλεγγύης δεν είναι σημερινό, αλλά διαχρονικό και το γεγονός αυτό έχει εμπνεύσει και τη λαϊκή σοφία η οποία έχει εμπλουτίσει την παράδοση με παροιμίες και γνωμικά.

Τέλος, οι μαθητές και οι μαθήτριες, μέσα από τις δραστηριότητες που παρατίθενται, εμπλουτίζουν προοδευτικά τις γνώσεις τους γύρω από το θέμα,

υποστηρίζοντας ανάλογες κινήσεις και υιοθετώντας παρόμοιους τρόπους δράσης. Παράλληλα, εξασκούνται στο να γράφουν με συνεργατικό τρόπο περιγραφικά κείμενα, να περιηγούνται στο διαδίκτυο και να αντλούν συγκεκριμένες πληροφορίες, τις οποίες στη συνέχεια κατηγοριοποιούν. Ταυτόχρονα τα παιδιά μαθαίνουν να χειρίζονται ηλεκτρονικά λεξικά και να εξάγουν χρήσιμες πληροφορίες από αυτά. Δουλεύοντας σε ομάδες εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες που δίνει ο κειμενογράφος στη σύνθεση του γραπτού λόγου και στον συνεργατικό τρόπο γραφής, ενώ στο τέλος των δραστηριοτήτων επιχειρείται οι ίδιοι να δημιουργήσουν μια παρόμοια οργάνωση, να την κοινοποιήσουν στους συμμαθητές τους και στην τοπική κοινωνία χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία που τους δίνουν οι σύγχρονες εφαρμογές του διαδικτύου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο συγκεκριμένο σενάριο επιχειρείται η διερεύνηση και ανακάλυψη των οργανώσεων αλληλεγγύης που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, αλλά και διεθνώς. Πέρα όμως από αυτό, οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να ανατρέξουν στις πηγές, να διερευνήσουν, να ανταλλάξουν προφορικά απόψεις, να κατηγοριοποιήσουν και να συγκρίνουν στοιχεία.

Ο Ζαν-Ζακ Ρουσό υποστήριξε ότι η φροντίδα για τους συνανθρώπους μας είναι το στοιχείο που προσδίδει σε όλους μας την ανθρώπινή μας διάσταση, ενώ ο Αριστοτέλης είπε «Η μόρφωση του μυαλού χωρίς τη μόρφωση της καρδιάς δεν είναι καθόλου μόρφωση». Σκοπός του σεναρίου είναι να κατανοηθεί από τα παιδιά ότι η φιλανθρωπία εκφράζεται με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους, όλοι εκ των οποίων είναι εξίσου σημαντικοί. Οι κοινωφελείς δραστηριότητες που εκφράζονται μέσω της παροχής οικονομικής ενίσχυσης, όπως είναι οι δράσεις πολλών Ιδρυμάτων, είναι σημαντικές, αλλά ο εθελοντισμός αποτελεί έναν διαφορετικό τρόπο φιλανθρωπικής έκφρασης, εξίσου σημαντικό.

Στην Ελλάδα οι οργανώσεις αλληλεγγύης πληθαίνουν και αναπτύσσονται με ταχύτατους ρυθμούς. Η αδυναμία του κράτους να λειτουργήσει αποτελεσματικά και αξιοκρατικά, η έλλειψη θεσμών, καθώς και η απουσία υποδομών (ηθικών, υλικών και θεσμικών) αποτρέπουν ανθρώπους που θα μπορούσαν να συμβάλουν προς όφελος του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου ή αποτελούν δικαιολογία για την απουσία δράσης. Η υποστήριξή τους και η ανάπτυξή τους, όμως είναι θέμα παιδείας, θέμα αισθήματος ευθύνης, καθώς και κατανόησης του τι σημαίνει να είσαι μέρος του κοινωνικού συνόλου και του πώς εκφράζεται η κοινωνική αλληλεγγύη.

Βέβαια, στο σύγχρονο περιβάλλον με τους περιορισμένους οικονομικούς πόρους, είναι αναγκαίο να υπάρχουν βασικά κριτήρια που καθοδηγούν και καθορίζουν τις επιλογές που πρέπει να γίνονται για την υποστήριξη συγκεκριμένων οργανώσεων. Το πρώτο κριτήριο που πρέπει να απασχολεί τον υποψήφιο υποστηρικτή των οργανώσεων είναι η προστιθέμενη αξία της υπό εξέταση δωρεάς στην κοινωνία. Και πιο συγκεκριμένα, αν μπορεί η δράση στο συγκεκριμένο περιβάλλον να ανακουφίσει τον πόνο και να αποκαταστήσει την πληγωμένη αξιοπρέπεια. Το δεύτερο που θα πρέπει να εξετάζεται είναι αν επιδεικνύουν τα αρμόδια άτομα των δωρεοδόχων οργανισμών τις σωστές ηθικές αξίες, τον επαγγελματισμό, τη δέσμευση και την ικανότητα να εκπληρώσουν την αποστολή του έργου τους. Αυτό πρέπει να είναι το σημείο εκκίνησης για κάθε δωρεά και πάντα έπεται μια αναλυτική αξιολόγηση του αιτήματος, με διαφανή και αξιοκρατικά κριτήρια.

Τέλος, δεν πρέπει να λησμονηθεί ότι τα κοινωφελή ιδρύματα έχουν συγκεκριμένα όρια δράσης. Ο ρόλος τους είναι εξ ορισμού συμπληρωματικός, όχι αναπληρωματικός. Οι φιλανθρωπικές δράσεις οφείλουν να αποσκοπούν κυρίως στην ανακούφιση της κοινωνίας και, κατά συνέπεια, στην ενδυνάμωσή της. Η ίδια η κοινωνία αποβάλλει ακραία φαινόμενα και καταστάσεις ως αποτέλεσμα αυτής της ενδυνάμωσής της.

Σε όλη αυτή την προσπάθεια η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι πολύ σημαντική. Οι περισσότερες από τις Μ.Κ.Ο. που

δραστηριοποιούνται γύρω από τους τομείς της αλληλεγγύης και της αλληλοβοήθειας χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να κάνουν γνωστή την παρουσία τους, να ευαισθητοποιήσουν του πολίτες, να κοινοποιήσουν τις δράσεις τους, αλλά και για να συγκεντρώσουν χρηματικές συνδρομές ή και υλικό που θα τους βοηθήσουν να υλοποιήσουν τους στόχους τους. Με τη διερεύνηση τέτοιων ιστοσελίδων, οι μαθητές και οι μαθήτριες θα εμπλακούν σε δραστηριότητες που έχουν κοινωνιοκεντρικό χαρακτήρα. Θα ασχοληθούν με θέματα σύγχρονα και επίκαιρα που έχουν σχέση με την κοινωνία στην οποία ζουν, θα οδηγηθούν σε διενέργεια ερευνών για θέματα που απασχολούν το άμεσο περιβάλλον τους, θα παρακολουθήσουν την επικαιρότητα και θα συμμετάσχουν σε συζητήσεις μέσα στην τάξη (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 17) Παράλληλα, οι εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τ.Π.Ε. που συνδυάζουν ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, αλληλεπίδραση των μαθητών με τις πηγές, αυτενέργεια των μαθητών στην πορεία του μαθήματος και διαθεματικότητα, τείνουν να μεγιστοποιούν τα οφέλη της τεχνολογίας στη σχολική τάξη.

Οι διδακτικές δραστηριότητες που προτείνονται αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν μέσα στην τάξη συνθήκες επικοινωνιακής χρήσης της γλώσσας, διεγείροντας το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή τους σε κάτι που τους αρέσει. Οι μαθητές συνθέτουν τις πληροφορίες και εξάγουν συμπεράσματα, ενώ γίνονται οι ίδιοι υπεύθυνοι για το μαθησιακό αποτέλεσμα της δραστηριότητάς τους. Αναλύουν, αναστοχάζονται, αξιολογούν το περιεχόμενο των ευρημάτων, τις διαδικασίες που ακολούθησαν και τις εμπειρίες που αποκόμισαν, δίνοντας έμφαση, όχι μόνο στο αποτέλεσμα, αλλά και στην αξία της διαδικασίας στη δόμηση της γνώσης (Κουφόπουλος & Μούκα 2004: 594). Οι διαπροσωπικές σχέσεις ευνοούνται, καθώς κατά τη διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν την ευκαιρία να ανταλλάσσουν γραπτά αλλά και προφορικά σκέψεις και απόψεις μεταξύ τους, αλλά και με τον δάσκαλο ή τη δασκάλα τους (Χαραλαμπίδης & Χατζησαββίδης 1997: 70- 72).

Με βάση τα παραπάνω, η πρότασή μας στο παρόν σενάριο έχει ως στόχο να προσανατολιστούν οι μαθητές στις πληροφορίες που τους οδηγούν στην οικοδόμηση των γνώσεων μέσα από την κατάλληλη διδακτική επεξεργασία.

Τέλος, οι θεωρητικές αρχές του πλαισίου αυτού αναγνωρίζουν τις δυνατότητες των μαθητών για ενεργητική επεξεργασία των δεδομένων. Για τον λόγο αυτό, δίνουν έμφαση στην ενεργή διαδικασία οικοδόμησης νοημάτων. Ο δάσκαλος στην όλη αυτή διαδικασία διευκολύνει παρά κατευθύνει την εξέλιξη της δραστηριότητας (Σολωμονίδου 2006: 38).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ- ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Ειδικότερα, επιχειρείται οι μαθητές/τριες να αποκτήσουν γνώσεις για τον κόσμο, για τη γλώσσα και να καλλιεργήσουν γραμματισμούς πέρα από αυτούς που τους προσφέρει το σχολικό εγχειρίδιο αλλά και δραστηριότητες που γίνονται μέσα στην τάξη με κεντρικό άξονα το βιβλίο. Συγκεκριμένα:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιχειρείται:

- Να προσδιορίζουν και να κατονομάζουν τις οργανώσεις αλληλεγγύης.
- Να κατηγοριοποιούν τις οργανώσεις αλληλεγγύης ανάλογα με το είδος της προσφοράς, τον φορέα τους και τον τόπο στον οποίο δραστηριοποιούνται.
- Να κατανοήσουν ότι τα μέσα σύγχρονης τεχνολογίας διαδραματίζουν τον ρόλο μεταφοράς και μετάδοσης μηνυμάτων, ώστε να είναι σε θέση να προσλαμβάνουν τα νοήματα ως προϊόντα διαμεσολάβησης (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 11).
- Να υποστηρίζουν τις οργανώσεις αλληλεγγύης με κριτική διάθεση, αλλά και αίσθημα ευθύνης.
- Να παροτρύνουν τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους σε πρακτικές εθελοντικής προσφοράς προς τον συνάνθρωπο.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιχειρείται:

- Να καλλιεργήσουν τον προφορικό τους λόγο (απαντητική ικανότητα, αναδιήγηση και διατύπωση γνώμης).
- Να ασκηθούν στον ρόλο που επιτελεί η υιοθέτηση της κατάλληλης γλώσσας του σώματος για τη μετάδοση μηνυμάτων (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 96).
- Να διατυπώνουν ερωτήματα, να προσδιορίζουν προβλήματα και να αναζητούν απαντήσεις στα προβλήματα που έχουν τεθεί (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 97).
- Να επισημαίνουν τα πολυτροπικά στοιχεία των κειμένων που συναντούν, καθώς και να ασκηθούν στην ενεργητική αξιοποίηση της γλώσσας σε αλληλεπίδραση με άλλους σημειωτικούς κώδικες όπως της εικόνας και του ήχου, ώστε να παράγονται πολυτροπικά κείμενα (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 97 - 100).
- Να καλλιεργήσουν αναγνωστικές στρατηγικές του γραπτού κειμένου (συνολική κατανόηση, επικέντρωση σε συγκεκριμένη πληροφορία, προσωπική ερμηνεία με βάση σημεία του κειμένου) (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 99).
- Να καλλιεργήσουν διαφορετικές αναγνωστικές στρατηγικές ανάλογα με αν το κείμενο είναι συνεχές ή μη συνεχές (χάρτης, γράφημα, σχεδιάγραμμα) ή υπερκείμενο (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 99).
- Να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των κειμένων που επεξεργάζονται (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 99).
- Να επιλέγουν τις κατάλληλες πληροφορίες από το κείμενο για την απόδοση του νοήματος που θεωρείται κάθε φορά πιο σημαντικό (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 99).
- Να κατανοήσουν ότι η παραγωγή γραπτού κειμένου συνιστά μια δυναμική διαδικασία που αναδύεται μέσα από την ενεργό εμπλοκή των μαθητών και

των μαθητριών με διαδικασίες συλλογής, σύγκρισης, καταγραφής και αναθεώρησης του περιεχομένου και της γλωσσικής του διατύπωσης (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 102).

- Να μάθουν να κρίνουν, να επικυρώνουν ή να αμφισβητούν θέσεις και απόψεις πάντοτε με επιχειρήματα (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 103).
- Να κατανοούν ότι οι λειτουργίες παραγωγής γραπτού λόγου πραγματοποιούνται σε πραγματικές συνθήκες, περιέχουν προσωπικά βιώματα και χρησιμοποιούνται συνδυαστικά και ανάλογα με τις επικοινωνιακές περιστάσεις (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ., 2011: 103).
- Να διευρύνουν τις αρχικές τους γνώσεις σχετικά με τις λειτουργίες του γραπτού λόγου.
- Να μετασχηματίζουν επιγραμματικές πληροφορίες σε κείμενο.
- Να αναγνωρίζουν τους διαφορετικούς σκοπούς της ανάγνωσης (αναζήτηση πληροφορίας, επίλυση προβλήματος, απόλαυση και ψυχαγωγία).
- Να αξιολογούν κατάλληλα τις πληροφορίες που τους δίνονται, για να συντάξουν ένα κείμενο με επιχειρηματολογικό περιεχόμενο.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιχειρείται:

- Να εξοικειωθούν με τα περιβάλλοντα διάφορων site.
- Να μπορούν να χρησιμοποιούν το πληκτρολόγιο.
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση των υπερσυνδέσεων.
- Να μπορούν να χειρίζονται και να αντλούν την κατάλληλη πληροφορία από ένα ηλεκτρονικό λεξικό.
- Να μπορούν να αντλούν την κατάλληλη πληροφορία μέσα από μια ιστοσελίδα.
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση του κειμενογράφου.
- Να αποκτήσουν τη δεξιότητα σχετικά με τη χρήση του εκτυπωτή.

- Να σχεδιάσουν, να εμπλουτίσουν και να συντηρούν τον δικό τους δικτυακό τόπο.
- Να αναπτύξουν κριτική στάση σε σαφή ή υπονοούμενα νοήματα, όπως σε κείμενα τηλεοπτικών διαφημίσεων, σε συνδυασμό με την εικόνα, την κίνηση και τη μουσική (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 97).

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η αφετηρία του σεναρίου λαμβάνεται από τις συνθήκες που βιώνει η ελληνική κοινωνία τα τελευταία χρόνια, καθώς και από το πλήθος των διαφημίσεων που προβάλλονται στην τηλεόραση και αφορούν ένα μεγάλο μέρος οργανώσεων, συλλόγων και ομίλων που προ(σ)καλούν τον θεατή να συμμετέχει σε δίκτυα αλληλεγγύης είτε με τη συνδρομή του είτε με την εθελοντική του προσφορά. Οι μαθητές και οι μαθήτριες, δεχόμενοι αυτά τα ερεθίσματα καθημερινά και βιώνοντας την ανάγκη για αλληλεγγύη στην καθημερινότητά τους, είναι ανάγκη να αντιμετωπίζουν με κριτική διάθεση τις οργανώσεις αυτές, να είναι σε θέση να σταθμίζουν το μέγεθος της προσφοράς τους και να συμμετέχουν έμπρακτα σε όσες από αυτές κρίνουν απαραίτητο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συνδέεται με τα ισχύοντα στο σχολείο, μιας και μπορεί να αποτελέσει τμήμα και συμπλήρωμα των δραστηριοτήτων που προτείνει το σχολικό εγχειρίδιο και συγκεκριμένα της Ενότητας 15 *Τηλεόραση* («Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», γ΄ τεύχος, σ. 35-56). Παράλληλα, το σενάριο καλλιεργεί μια ποικιλία από γραμματισμούς που δε θεραπεύει το κλασικό βιβλίο, ενώ παράλληλα δεν ξεφεύγει κι από τους στόχους και τους σκοπούς του Αναλυτικού Προγράμματος.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Ο κύριος στόχος της χρήσης των ΤΠΕ στο συγκεκριμένο σενάριο είναι η ενεργοποίηση των μαθητών και των μαθητριών κατά τη διαδικασία της μάθησης. Το σενάριο, μέσω των γνωστικών εργαλείων που χρησιμοποιεί, παρέχει πολλαπλές ευκαιρίες για εξερεύνηση, πειραματισμό και συνεργασία μεταξύ των ομάδων των μαθητών.

Κείμενα

Ιστοσελίδες

[Χάρτης Αλληλεγγύης - Πρωτοβουλίες συμπαράστασης σε όλη την Ελλάδα](#), από την ηλεκτρονική εφημερίδα «Το Βήμα»

[Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#)

Lexigram

Οπτικοακουστικό υλικό

«[Guinness basketball commercial](#)», διαφήμιση από την Guinness Commercials

«[Johnnie Walker – Keep walking Greece](#)», διαφήμιση από τους Newtons Laboratory & produced by Boo Productions.

«[Χριστουγεννιάτικο spot_ Αποστολή](#)», διαφήμιση της Μ.Κ.Ο. Αποστολή

«[Javier Bardem - Παστίλιες για τον πόνο του άλλου](#)», διαφήμιση της Μ.Κ.Ο. Γιατροί χωρίς Σύνορα.

«[Παστίλιες για τον πόνο του άλλου: Ξανά κοντά μας](#)», διαφήμιση της Μ.Κ.Ο Γιατροί χωρίς σύνορα.

«[Αποστολή Spot Christmas version](#)», διαφήμιση της Μ.Κ.Ο Αποστολή

«[Ηλιαχτίδα](#)», διαφήμιση του Συλλόγου για το παιδί και την οικογένεια «Ηλιαχτίδα».

«[Αλληλεγγύη: το αντίδοτο στη φτώχεια](#)», επεισόδιο της εκπομπής Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα

«[Αναστάσιος, Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας – Αντίσταση ποιότητας με πολλή αλληλεγγύη](#)» από το Αθηναϊκό Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων

Διδακτική πορεία/ στάδια /φάσεις

Η διδακτική πορεία αποτελείται από επτά (7) δραστηριότητες οι οποίες παρουσιάζονται αναλυτικά παρακάτω:

Δραστηριότητα 1

Κατά την πρώτη δραστηριότητα οι μαθητές και οι μαθήτριες του τμήματος χωρίζονται σε ομάδες των τριών ατόμων και λαμβάνουν τις θέσεις τους στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του εργαστηρίου. Στη συνέχεια, γίνεται από τον/την εκπαιδευτικό γνωριμία με το θέμα της αλληλεγγύης. Τα παιδιά καλούνται στην ολομέλεια, με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα, να δουν κάποιες διαφημίσεις που προβλήθηκαν και προβάλλονται το τελευταίο διάστημα στην τηλεόραση. Συγκεκριμένα, θα προβληθούν οι διαφημίσεις των «Γιατρών χωρίς σύνορα» με τον Ισπανό ηθοποιό Javier Bardem και θέμα «Παστίλιες για τον πόνο του άλλου» ([Διαφήμιση 1](#) και [Διαφήμιση 2](#)), η πρόσφατη διαφήμιση της Μ.Κ.Ο. «[Αποστολή](#)» σε συνεργασία με τον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών και θέμα το Φιλανθρωπικό έργο που επιτέλεσαν από κοινού το 2013, καθώς και το [διαφημιστικό μήνυμα](#) του Συλλόγου για το παιδί και την οικογένεια «Ηλιαχτίδα». Είναι απαραίτητο εδώ να επισημανθεί ότι τα διαφημιστικά μηνύματα μπορούν να αντικατασταθούν από άλλα, επίκαιρα ή καταλληλότερα, ανάλογα με τον χρόνο εφαρμογής του σεναρίου και τους ιδιαίτερους σκοπούς και στόχους αυτού που θα το εφαρμόσει.

Στη συζήτηση που θα ακολουθήσει, ο/η εκπαιδευτικός θα φροντίσει να κατευθύνει τους μαθητές και τις μαθήτριες στα ζητήματα που σχετίζονται με το θέμα. Γίνεται προσπάθεια τα παιδιά να επικεντρωθούν στις πληροφορίες που δίνονται και δίνουν τα δική τους προσωπική ερμηνεία με βάση το περιεχόμενο των βίντεο. Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναφέρουν τις εμπειρίες και τις απόψεις που σχετίζονται με τα προβλήματα της σύγχρονης εποχής, αλλά και με τα ζητήματα της αλληλεγγύης, της φιλανθρωπίας και της αλληλοβοήθειας. Συγκεκριμένα, θα διερευνηθεί πώς αυτά εκφράζονται κι αν είναι σημαντικό να εκδηλώνονται στη σύγχρονη εποχή, έτσι ώστε

να απαλύνεται η ζωή κάποιων συνανθρώπων μας. Τα παιδιά διατυπώνουν τις κατάλληλες ερωτήσεις σχετικά με τα προβλήματα που θέτουν τα διαφημιστικά μηνύματα (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 97).

Με την κατάλληλη υποκίνηση από τον/την εκπαιδευτικό, τα παιδιά εντοπίζουν τα κατάλληλα εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις διαφημίσεις που είδαν (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 97). Παράλληλα, γίνεται προσπάθεια οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναπτύξουν κριτική στάση στα σαφή, αλλά και υπονοούμενα νοήματα των τηλεοπτικών διαφημίσεων, σε συνδυασμό με την εικόνα, την κίνηση και τη μουσική (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011: 97). Οι απόψεις τους καταγράφονται από τον εκπαιδευτικό στον πίνακα και αποκωδικοποιούνται, έτσι ώστε να δοθεί ένας ορισμός για την αλληλεγγύη, να καταγραφούν οι δράσεις που την προσδιορίζουν, αλλά και οι λέξεις και φράσεις που την εκφράζουν.

Αξιολόγηση των μαθητών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα αξιολογηθούν με βάση τη συμμετοχή τους στην προφορική επικοινωνία και στην ανταλλαγή απόψεων, ενώ παράλληλα θα ελεγχθεί ο τρόπος με τον οποίο περιγράφουν, αφηγούνται, εξηγούν, ερμηνεύουν και επιχειρηματολογούν με βάση τα μικρά βίντεο που είδαν.

Αξιολόγηση της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα θα αξιολογηθεί με κριτήριο την επιτυχία των μαθητών και των μαθητριών στους παραπάνω τομείς, καθώς και στο αν θα καταφέρει η δραστηριότητα να προκαλέσει το ενδιαφέρον τους και να τους κινητοποιήσει για το υπόλοιπο του σεναρίου.

Φύλλο Εργασίας

Φύλλο εργασίας δεν έχει κατασκευαστεί για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Οι οδηγίες θα δίνονται από τον/την εκπαιδευτικό σύμφωνα με το σενάριο, ενώ παράλληλα θα λύνονται οι απορίες προφορικά, ή με επίδειξη στον βιντεοπροβολέα.

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να διαρκέσει περίπου μια ή δύο διδακτικές ώρες, ανάλογα με τη διάθεση των παιδιών για συμμετοχή.

Δραστηριότητα 2

Με την παρούσα δραστηριότητα γίνεται προσπάθεια οι μαθητές και οι μαθήτριες να γνωρίσουν την ύπαρξη και τη δράση ορισμένων οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς, έτσι ώστε να ανακαλύψουν ποιες ανάγκες ικανοποιούν, ποιους βοηθούν, σε ποιους στηρίζονται για να υλοποιήσουν το έργο τους, με ποιο τρόπο επικοινωνούν με τα μέλη τους, ενώ στο τέλος θα επιδιωχθεί να γίνει κριτική στην αναγκαιότητα της παρουσίας τους στον σύγχρονο κόσμο. Για να πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα, τα παιδιά καλούνται να δουν πέντε αποσπάσματα από την εκπομπή «Ρεπορτάζ Χωρίς Σύνορα» με τίτλο «[Αλληλεγγύη – Αντίδοτο στη Φτώχεια](#)». Συγκεκριμένα έχουν επιλεγεί τα ακόλουθα αποσπάσματα: «[Χάρισέ το](#)», «[Οι πασατέμποι της ζωής](#)», «[Τράπεζα χρόνου](#)», «[Λαϊκό Πανεπιστήμιο του Βόλου](#)» και το «[Κοινωνικό Ιατρείο Ρεθύμνου](#)». Η επιλογή των συγκεκριμένων δράσεων έγινε γιατί καλύπτουν τις βασικές ανάγκες που χρειάζεται ο άνθρωπος, που είναι η ένδυση, η τροφή, η παιδεία και η υγεία, ενώ από την άλλη καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των κινημάτων αλληλεγγύης σε όλο το γεωγραφικό μήκος και πλάτος της Ελλάδας. Τέλος, οι δράσεις αυτές επελέγησαν επειδή δραστηριοποιούνται σε αυτές καθημερινοί άνθρωποι, οπότε είναι πιο κατανοητές από τους μαθητές και τις μαθήτριες, ενώ παράλληλα είναι πιο προσιτές σε περίπτωση που τα παιδιά επιθυμήσουν να δραστηριοποιηθούν σε αυτές ή σε κάτι παρόμοιο.

Οι μαθητές αλλά και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να μεταβούν με τη βοήθεια της μπάρας κύλισης χρόνου στα συγκεκριμένα σημεία της εκπομπής. Για να μη χαθεί όμως πολύτιμος χρόνος, τα αποσπάσματα έχουν απομονωθεί με τη βοήθεια της εφαρμογής [ed puzzle](#), έτσι ώστε αυτός που επιθυμεί να δει ένα απόσπασμα, να μπορεί να μεταβεί κατευθείαν σε αυτό¹.

Σε κάθε απόσπασμα αντιστοιχεί και ένα Φύλλο Εργασίας (Φύλλα Εργασίας [1](#), [2,3](#), [4](#) και [5](#), βλ. σχετικά αρχεία και στον φάκελο συνοδευτικού υλικού).

¹ Επειδή πολλές φορές η εφαρμογή «παίζει» το βίντεο από κάποιο άλλο σημείο πέρα από αυτό που επιθυμούμε, καλό είναι να γίνεται ένα «κλικ» πάνω στην κόκκινη γραμμή της μπάρας κύλισης χρόνου και μετά να πατιέται το «play».

Ο/Η εκπαιδευτικός εξηγεί στις ομάδες τον τρόπο εργασίας. Οι μαθητές μπορούν να παρακολουθήσουν διαδοχικά τα αποσπάσματα. Αυτό είναι καλό να γίνει στην ολομέλεια, για να εξαλειφθούν οι θόρυβοι από παράλληλη αναπαραγωγή των αποσπασμάτων σε διάφορους υπολογιστές. (Η αναπαραγωγή γίνεται μια ή δύο φορές, ανάλογα με την επιθυμία των παιδιών). Μετά την προβολή του κάθε αποσπάσματος, μοιράζεται στα παιδιά το αντίστοιχο φύλλο εργασίας. Τα παιδιά συνεργάζονται στις ομάδες τους προκειμένου να το συμπληρώσουν. Αν και η συμπλήρωση δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες, καλό είναι ο/η εκπαιδευτικός να είναι παρών για τυχόν απορίες που πρέπει να λυθούν.

Τα Φύλλα Εργασίας μπορούν να συμπληρωθούν στο χέρι ή στον κειμενογράφο, ανάλογα με τις δυνατότητες του εργαστηρίου και τις δεξιότητες των παιδιών. Αν από τον εκπαιδευτικό που εφαρμόσει το σενάριο θεωρηθεί ότι τα φύλλα εργασίας είναι αρκετά, ότι ο χρόνος δεν επαρκεί ή έχει χαθεί το ενδιαφέρον των παιδιών, μπορεί να παραλείψει κάποιο από αυτά. Καλό είναι όμως να προβληθούν όλα τα αποσπάσματα, για να υπάρξει μια ολοκληρωμένη εικόνα σχετικά με είδη δράσεων που υπάρχουν.

Αξιολόγηση των μαθητών

Με το πέρας της δραστηριότητας θα αξιολογηθεί η ικανότητα των ομάδων να αποδειχθούν ικανοί ακροατές, ώστε να αντλούν τις κατάλληλες πληροφορίες που τους είναι απαραίτητες και να τις κατηγοριοποιούν με τη βοήθεια του φύλλου εργασίας που τους δίνεται. Παράλληλα, θα αξιολογηθεί η ικανότητά τους να χρησιμοποιούν τον κειμενογράφο και η δεξιότητά τους να χρησιμοποιούν το πληκτρολόγιο και το ποντίκι.

Αξιολόγηση της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα θα αξιολογηθεί με κριτήριο την επιτυχία των μαθητών και των μαθητριών στους παραπάνω τομείς, ενώ θα αξιολογηθεί και ο βαθμός στον οποίο διατηρήθηκε το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών, η προσήλωσή τους στη δραστηριότητα η δυναμική που θα δημιουργηθεί στις ομάδες και η συζήτηση που θα αναπτυχθεί σχετικά με τις οργανώσεις αλληλεγγύης.

Φύλλο Εργασίας

Οι οδηγίες και οι απορίες θα λύνονται προφορικά από τον δάσκαλο ή θα γίνεται μια επίδειξη στον βιντεοπροβολέα. Επιπλέον, θα χρησιμοποιηθούν τα Φύλλα Εργασίας [1](#), [2,3, 4](#) και [5](#) (βλ. και σχετικά αρχεία στον φάκελο συνοδευτικού υλικού)

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να διαρκέσει ένα διδακτικό δίωρο ενώ είναι πιθανόν να χρειαστεί μια επιπλέον διδακτική ώρα για να ολοκληρωθεί.

Δραστηριότητα 3

Η τρίτη δραστηριότητα περιλαμβάνει μια δράση που αποτελεί συνέχεια της 2ης δραστηριότητας και μπορεί να πραγματοποιηθεί στην τάξη μόνο σε περίπτωση που υπάρξει έμπρακτο ενδιαφέρον από τους μαθητές και τις μαθήτριες. Στο πρώτο απόσπασμα ([Χάρισέ το](#)) που προβλήθηκε στην προηγούμενη δραστηριότητα παρουσιάστηκε ένα site (Εικόνα 1) μέσα από το οποίο ο κάθε ένας που έχει κάνει εγγραφή μπορεί να κοινοποιήσει στα μέλη αυτό που θέλει να χαρίσει, ενώ παράλληλα μπορεί να διαλέξει αν τον ενδιαφέρει κάτι από τα πράγματα που χαρίζονται.

Μιας και η διαδικασία είναι ήδη γνωστή στα παιδιά, ο/η εκπαιδευτικός προτείνει, όποια ομάδα επιθυμεί να φέρει ένα αντικείμενο που δεν το χρειάζεται προκειμένου να το χαρίσει μέσα από το site. Αν τα παιδιά φέρουν αντικείμενα, ακολουθεί η ακόλουθη διαδικασία. Γίνεται εγγραφή στο site με κωδικούς που έχει φροντίσει να προμηθευτεί ήδη ο/η εκπαιδευτικός. Το αντικείμενο φωτογραφίζεται από τα παιδιά και ανεβαίνει στο site. Ακολουθεί η περιγραφή που θα γίνει από τις ομάδες. Στο επόμενο διάστημα το site θα παρακολουθείται προκειμένου να διαπιστωθεί αν η προσφορά των ομάδων έγινε αποδεκτή.

Εικόνα 1

Αξιολόγηση των μαθητών

Πέρα από τη χρήση του εργαλείου, θα αξιολογηθεί η ποιότητα της συνεργασίας μεταξύ των παιδιών, καθώς και η αξιοποίηση των γνώσεων που αποκόμισαν από τις προηγούμενες δραστηριότητες, για να χρησιμοποιήσουν το site προκειμένου να πραγματοποιήσουν μια δράση δωρεάς.

Αξιολόγηση της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα θα αξιολογηθεί με κριτήριο την ποιότητα που θα προσθέσει το εργαλείο στην παραγωγή ενός περιγραφικού κειμένου, καθώς και από τις ευκαιρίες συνεργασίας και αλληλοτροφοδότησης που θα δώσει στα παιδιά. Τέλος, η δραστηριότητα, μιας και εμπλέκει τα παιδιά σε μια αυθεντική δράση επικοινωνίας, θα αξιολογηθεί με βάση τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν και τις εμπειρίες που αποκομίστηκαν, όχι μόνο για την παραγωγή του αποτελέσματος, αλλά κυρίως εξαιτίας της αξίας της διαδικασίας στη δόμηση της γνώσης.

Η δραστηριότητα μπορεί να διαρκέσει μία με δύο διδακτικές ώρες περίπου, ανάλογα με τα αντικείμενα που θα φέρουν τα παιδιά.

Φύλλο Εργασίας

Οι οδηγίες δίνονται μέσα και από το site ενώ οι απορίες θα λύνονται προφορικά από τον δάσκαλο ή θα γίνεται μια επίδειξη στον βιντεοπροβολέα.

Δραστηριότητα 4

Κατά την τέταρτη δραστηριότητα τα παιδιά καλούνται να κάνουν μια πρώτη σύνοψη όσων έμαθαν ενώ παράλληλα να αντιληφθούν ότι οι έννοιες της αλληλεγγύης και τις αλληλοβοήθειας έχουν απασχολήσει τους ανθρώπους από τα αρχαία χρόνια με αποτέλεσμα το γεγονός αυτό να αποτυπωθεί σε παροιμίες και γνωμικά. Τα παιδιά, ανάλογα με τις δυνατότητες, ή ανοίγουν στον υπολογιστή τους το [Φύλλο Εργασίας 6](#) ή τους μοιράζεται, για να το συμπληρώσουν χειρόγραφα (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού). Σύμφωνα με τις οδηγίες, καλούνται να δουν ένα μικρό απόσπασμα από την εκπομπή «Αλληλεγγύη – Αντίδοτο στη φτώχεια» που το έχουμε ονομάσει αυθαίρετα [«Μερικές Σκέψεις»](#) και να συμπληρώσουν τα πεδία του φύλλου, ανάλογα με τα ζητούμενα. Στο απόσπασμα τα παιδιά βλέπουν έναν άντρα που συμμετέχει σε δράσεις αλληλεγγύης να αναφέρει την παροιμία «κράτα με να σε κρατώ ν' ανεβούμε το βουνό». Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να την καταγράψουν και να βρουν παράλληλα πώς ονομάζεται η κατηγορία στην οποία ανήκει. Επιπλέον, καλούνται να βρουν κι άλλες τέτοιες φράσεις που αφορούν την αλληλεγγύη στην [ιστοσελίδα](#) που τους δίνεται. Εκεί ακολουθώντας τις οδηγίες² του [Φύλλου Εργασίας](#) πληκτρολογούν τη λέξη αλληλεγγύη στο κατάλληλο πεδίο με την ένδειξη «Λέξη» (Εικόνα 2). Ακολουθώντας πατάμε στην καρτέλα «ενοιόλεξο» στα δεξιά και

² Επειδή οι οδηγίες θα καταλαμβάνουν μεγάλο μέρος του Φύλλου Εργασίας δε συμπεριλαμβάνονται σε αυτό. Καλό είναι να δίνονται από τον/την δάσκαλο/α με παράλληλη επίδειξη στον βιντεοπροβολέα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εικόνα 2

Lexibram

Αξία: αλληλεγγύη

Ετυμολογία: Γνωρίζω κ.δ. Γνωρίζω από κατηγορία

Βλέπετε πάνω τις διαφορετικές σημασίες της λέξης και κάτω τα συνώνυμα της πρώτης σημασίας του πίνακα. Επιλέγετε άλλη σημασία (εάν υπάρχει) με κλικ πάνω της.

Λέξη ή Φράση	Μέρος	Σημασία
βοήθεια	Όσο.	επίσκεψη προς άρρωστο κάποιον για να καλύψει κάποια ανάγκη του
αλληλεγγύη	Όσο.	συνείδηση αμοιβαίων υποχρεώσεων και δικαιωμάτων

Επιλεγμένο: αλληλεγγύη

Βρες σπίτι στο λεπτό
www.tospitμου.gr
500.000 φωτοσχεδίασες με επιλεγμένα σκηνικά και μεγάλες εικασίες

[συνείδηση αμοιβαίων υποχρεώσεων και δικαιωμάτων]
αλληλεγγύη: απεργούν σε ένδειξη αλληλεγγύης
► Βλ. και αλληλαποβίβεια
[αλληλεγγύη μεταξύ ατόμων του ίδιου επαγγέλματος]
επαγγελματική αλληλεγγύη
[αλληλεγγύη μεταξύ συναδέλφων]
συναδελφικότητα
συναδελφική αλληλεγγύη
συναδελφισμένη
[αλληλεγγύη μεταξύ συντρόφων]
συντροφικότητα
[αλληλεγγύη μεταξύ συναγωνιστών]
συναγωνιστικότητα

Εικόνα 3

βλέπουμε την οθόνη να έχει τη μορφή ανάλογη με αυτή που φαίνεται στην Εικόνα 3, Ακολούθως οι μαθητές και οι μαθήτριες πατούν την εντολή «Περισσότερα» που εμφανίζεται από κάτω (Εικόνα 4) και διαλέγουν την επιλογή «Φράσεις».

Εικόνα 4

Στη συνέχεια, τα παιδιά καταγράφουν τις φράσεις που εμφανίζονται (Εικόνα 5) στο τετράδιο εργασιών και τις συζητούν. Ιδιαίτερη αναφορά μπορεί να γίνει στις αρνητικές αναφορές της έννοιας της αλληλεγγύης όπου μπορεί να δοθεί έμφαση στα αντιπαράδειγμα (π.χ. κόρακας κοράκου μάτι δε βγάζει κλπ.) όπου μπορούν να συζητηθούν οι αρνητικές εκδοχές της έννοιας. Ακολούθως, αν υπάρχει χρόνος και ενδιαφέρον και ο/η δάσκαλος/α επιθυμεί να επεκτείνει τη συγκεκριμένη αναζήτηση, μπορεί να πειραματιστεί με τον ίδιο τρόπο και με άλλες λέξεις («φιλανθρωπία», «ελεημοσύνη», «αρωγή», «αλτρουισμός») όπου οι ομάδες θα διαβάσουν τις διάφορες φράσεις και θα εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.

Εικόνα 5

Στη συνέχεια της προβολής μια γυναίκα αναφέρεται σε ανάλογες δράσεις χρησιμοποιώντας τη φράση «Ουδέν κακόν αμιγές καλού». Οι ομάδες και πάλι καλούνται να ερμηνεύσουν τη φράση, ενώ μπορούν να επαληθεύσουν την ερμηνεία που έδωσαν επισκεπτόμενοι την [ιστοσελίδα](#) που τους προτείνει το Φύλλο Εργασιών. Μπορεί να ακολουθήσει συζήτηση που να βασίζεται σε αυτές και σε ανάλογες φράσεις, να αναφερθούν σχετικά παραδείγματα από τα παιδιά, έτσι ώστε να προκύψει ότι το θέμα της αλληλεγγύης είχε απασχολήσει από τα αρχαία χρόνια τους ανθρώπους, με αποτέλεσμα να εμπλουτιστεί η γλώσσα με πολλές λέξεις και φράσεις που αποτυπώνουν τις διάφορες εκφάνσεις της³.

Τέλος, επειδή οι μέχρι τώρα δραστηριότητες τόνιζαν κυρίως την υλική διάσταση της αλληλεγγύης, προτείνεται στα παιδιά να δουν το [διαφημιστικό spot](#) της μπίρας Guinness⁴ προκειμένου να ανακαλύψουν ότι η αλληλεγγύη μπορεί να εκφράζεται και με διαφορετικούς τρόπους, πέρα από τα υλικά αγαθά. Μπορεί να ακολουθήσει συζήτηση μετά την προβολή και οι ομάδες, αφού καταγράψουν τις σκέψεις τους στο Φύλλο Εργασίας, να τις ανακοινώσουν στην τάξη.

Το [Φύλλο Εργασίας 6](#) μπορεί να συμπληρωθεί στο χέρι ή στον κειμενογράφο, ανάλογα με τις δυνατότητες του εργαστηρίου και τις δεξιότητες των παιδιών.

Αξιολόγηση των μαθητών

Η δραστηριότητα θα αξιολογηθεί από τη δυνατότητα που δίνει στους μαθητές και τις μαθήτριες να διερευνήσουν στον ιστό και να ανακαλύψουν μόνοι τους τα στοιχεία που τους είναι απαραίτητα για την εργασία τους, με μόνη βοήθεια τη διακριτική παρέμβαση του εκπαιδευτικού. Παράλληλα, θα αξιολογηθεί η αυθεντικότητα του περιβάλλοντος μάθησης που προσφέρεται στα παιδιά από την εφαρμογή, έτσι ώστε να τους δώσει τη δυνατότητα να καλλιεργήσουν τον ψηφιακό γραμματισμό.

³ Η εφαρμογή ed puzzle με την οποία περικόπηκαν τα video, δίνει τη δυνατότητα τα προστεθούν ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της προβολής, στα σημεία που επιθυμεί ο χρήστης.

⁴ Το μέρος του διαφημιστικού spot όπου γίνεται η δήλωση του προϊόντος έχει περικοπεί με την εφαρμογή ed puzzle

Αξιολόγηση της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα θα αξιολογηθεί συνολικά από την επίτευξη των στόχων σχετικά με τη χρήση ηλεκτρονικών λεξικών από τους μαθητές και από την ποικιλία των εκφράσεων τις οποίες οι μαθητές και οι μαθήτριες θα καταγράψουν. Θα κριθεί, επίσης, από τον βαθμό που θα κινητοποιήσει τους μαθητές στο να επιτύχουν τον στόχο τους, καθώς και από την ικανότητά τους να λειτουργήσουν ομαδικά, ώστε να αποφασίζουν εύστοχα για το ποιες από τις εκφράσεις και λέξεις που θα τους επιστρέψει το λεξικό είναι οι κατάλληλες για να καταγραφούν.

Φύλλα Εργασίας

Οι οδηγίες δίνονται προφορικά και από τον δάσκαλο ενώ θα γίνεται επίδειξη στον βιντεοπροβολέα. Θα χρησιμοποιηθεί το [Φύλλο Εργασίας 6](#) (βλ. και σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού).

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να διαρκέσει ένα διδακτικό δίωρο

Δραστηριότητα 5

Η πέμπτη δραστηριότητα αποτελεί μια σύνθεση όλων των προηγούμενων, προκειμένου να συγκεντρωθούν οι πληροφορίες από τα Φύλλα Εργασίας που προηγήθηκαν και να παρουσιαστεί μια πλήρης εικόνα της έννοιας της αλληλεγγύης. Δίνεται στις ομάδες το [Φύλλο Εργασίας 7](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού) το οποίο καλούνται να συμπληρώσουν ανατρέχοντας στις πρότερες σημειώσεις τους και αφού δουν δύο αποσπάσματα: το πρώτο προέρχεται και πάλι από την εκπομπή «Αλληλεγγύη – Αντίδοτο στη Φτώχεια» και έχει τον αυθαίρετο τίτλο «[Μια προσωπική άποψη](#)», ενώ το δεύτερο απόσπασμα εμπεριέχει δηλώσεις του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστάσιου με θέμα «[Αντίσταση ποιότητας με πολλή αλληλεγγύη](#)». Οι ομάδες, αφού συμπληρώσουν τον πίνακα, μπορούν να παρακολουθήσουν ένα ακόμη απόσπασμα από την εκπομπή «Αλληλεγγύη – Αντίδοτο στη φτώχεια» που του έχει δοθεί ο τίτλος «[Τι είναι τελικά η αλληλεγγύη](#);»

Αφού ολοκληρωθεί η καταγραφή στο φύλλο εργασίας, οι ομάδες καλούνται να εργαστούν και να δημιουργήσουν μια δική τους Ομάδα με στόχο την αλληλεγγύη σε

ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Για τον λόγο αυτό, καλούνται να σκεφτούν ένα όνομα για την ομάδα τους και να γράψουν ένα κείμενο που να περιγράφουν τους σκοπούς της ομάδας, τις δράσεις που θα υλοποιήσουν, το δίκτυο των εθελοντών που θα οργανώσουν, καθώς και τις πηγές από τις οποίες θα αντλούν πόρους και στήριξη. Το κείμενο αυτό θα δημοσιοποιηθεί σε ένα blog ή site το οποίο θα δημιουργηθεί στο τέλος του σεναρίου, προκειμένου να δημοσιοποιηθούν οι Ομάδες στο σχολείο και στην τοπική κοινωνία.

Αξιολόγηση των μαθητών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα αξιολογηθούν με βάση την ακρίβεια και σαφήνεια διατύπωσης των ιδεών τους στην προφορική επικοινωνία και στη γραπτή επικοινωνία, τη χρήση εξειδικευμένου λεξιλογίου, στην επίδειξη συνεργασίας και στη δυνατότητα της χρήσης του κειμενογράφου ως εργαλείου συνεργατικής γραφής.

Αξιολόγηση της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα θα αξιολογηθεί με κριτήριο την επιτυχία της να δώσει κίνητρο στους μαθητές και τις μαθήτριες να εκτελέσουν μια εργασία με βάση τις πληροφορίες που έχουν συλλέξει, έτσι ώστε συνθέσουν ένα κείμενο που να έχει νόημα γι' αυτούς. Στα θετικά θα πιστωθεί η επιτυχία των μαθητών και των μαθητριών στους παραπάνω τομείς, η ποιότητα του τρόπου δουλειάς τους, καθώς και η ποιότητα του παραγόμενου υλικού.

Φύλλο Εργασίας

Θα χρησιμοποιηθεί το [Φύλλο Εργασίας 7](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού).

Η δραστηριότητα υπολογίζεται να διαρκέσει ένα διδακτικό δίωρο.

Δραστηριότητα 6

Στην έκτη δραστηριότητα οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να επισκεφθούν την τοποθεσία της ιστοσελίδας με τίτλο: [«Χάρτης Αλληλεγγύης- Πρωτοβουλίες Συμπαράστασης σε όλη την Ελλάδα»](#) ενώ παράλληλα μοιράζεται στις ομάδες το [Φύλλο Εργασίας 8](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού). Οι ομάδες καλούνται να καταγράψουν βασικές πληροφορίες, όπως τον αριθμό των οργανώσεων αλληλεγγύης,

το είδος τους, τους φορείς που υποστηρίζουν τις οργανώσεις αυτές, τις πόλεις που δραστηριοποιούνται, καθώς και τις δράσεις που υλοποιούν. Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα επιλέγει μια οργάνωση από αυτές που παρουσιάζονται στο site. Καλό είναι ο/η εκπαιδευτικός να προσέξει να μην επιλεγούν οι ίδιες οργανώσεις από τις ομάδες, ενώ επίσης επιθυμητό θα ήταν οι οργανώσεις αυτές να έχουν διαφορετικό αντικείμενο δράσης. Στη συνέχεια μοιράζονται στις ομάδες τα [Φύλλα Εργασίας 9α](#) και [9β](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού). Στα φύλλα εργασίας έχει δημιουργηθεί μια ιστορία που ανατακτά την κατάσταση που επιδιώκεται να αναλυθεί. Στην ιστορία εμπεριέχονται δύο ρόλοι όπου τα παιδιά πρέπει να προετοιμάσουν. Με τη βοήθεια του πρώτου Φύλλου Εργασίας η κάθε ομάδα προετοιμάζεται να υποστηρίξει την οργάνωση την οποία έχει διαλέξει έναντι ενός υποτιθέμενου υποψήφιου υποστηρικτή, ο οποίος όμως έχει τα ερωτήματα και τις ενστάσεις του. Παράλληλα, με τη βοήθεια του δεύτερου Φύλλου Εργασίας, η ομάδα προετοιμάζεται στον ρόλο του κριτικού υποψήφιου υποστηρικτή, ο οποίος θα κάνει τις κατάλληλες ερωτήσεις, προκειμένου να πειστεί για να συμμετέχει. Καλό είναι όλα τα μέλη της ομάδας να είναι προετοιμασμένα και για τους δύο ρόλους. Ο/Η εκπαιδευτικός διαλέγει τυχαία από δύο ομάδες δύο άτομα τα οποία θα παίξουν τους δύο ρόλους, του υποστηρικτή και του υποψήφιου εθελοντή. Καλό είναι και από τους δύο ρόλους να περάσουν όσο το δυνατόν περισσότερα παιδιά. Το ποιος θα κάνει τον κάθε ρόλο το αποφασίζουν εκείνη την ώρα τα παιδιά, ενώ τους δίνεται και χρόνος να προετοιμαστούν σε ένα σημείο της τάξης. Καθήκον του εκπαιδευτικού είναι δώσει τις κατάλληλες οδηγίες, αλλά και να εμπυχώνει τους μαθητές και τις μαθήτριες προκειμένου να ξεπεράσουν τους φυσιολογικούς δισταγμούς τους και να συμμετάσχουν στο παιχνίδι. Ο δάσκαλος εξηγεί στους παίκτες ότι πρέπει να αφηθούν να αντιδράσουν αυθόρμητα, ανάλογα με την εξέλιξη του παιχνιδιού. Δηλαδή οι παίκτες μπορούν να διαφοροποιήσουν την αρχική τους θέση, ανάλογα με τα επιχειρήματα που θα ακούσουν από τους άλλους (Κόκκος χ.χ.: 237).

Αξιολόγηση των μαθητών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα αξιολογηθούν με βάση την επιτυχία τους να υποδυθούν τους ρόλους τους όσο πιο πιστά μπορούν, χωρίς να διακόπτουν ο ένας τον άλλον και χωρίς να υποπίπτουν σε αναλύσεις και σχολιασμούς, έτσι ώστε το παιχνίδι να διεξαχθεί σαν θεατρική παράσταση.

Αξιολόγηση των μαθητών

Η δραστηριότητα θα αξιολογηθεί θετικά, αν επιτευχθεί ο στόχος της άσκησης, δηλαδή όταν ο χειρισμός του επεισοδίου από τα παιδιά καταλήξει σε σύνθεση απόψεων, συνεπώς σε αποτελέσματα που τους ικανοποιούν όλους. Με αυτόν τον τρόπο αναπτύσσεται η ικανότητά τους για διαπραγμάτευση, ενώ παράλληλα οι μαθητές και οι μαθήτριες κατανοούν βαθύτερα τις παραμέτρους του εξεταζόμενου ζητήματος.

Φύλλο Εργασίας

Θα χρησιμοποιηθούν ως «καρτέλες ρόλων» το [Φύλλο Εργασίας 9α](#) και το [Φύλλο Εργασίας 9β](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού).

Η δραστηριότητα υπολογίζεται να διαρκέσει ένα διδακτικό δίωρο.

Δραστηριότητα 7 (Προαιρετική)

Η έβδομη δραστηριότητα είναι η πιο δημιουργική, αλλά προτείνεται εδώ με επιφύλαξη, μιας και δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές οι δυνατότητες της τάξης, της υλικοτεχνικής υποδομής, ενώ χρειάζεται θέληση και από τον εκπαιδευτικό, αλλά και από τα παιδιά για να υποστηριχτεί το εγχείρημα. Τα παιδιά καλούνται να δημιουργήσουν μια οργάνωση, εικονική ή και πραγματική, η οποία θα δραστηριοποιηθεί στον χώρο του σχολείου ή της γειτονιάς, για να συγκεντρώσει κάποιο υλικό (σχολικά είδη, βιβλία για τη σχολική βιβλιοθήκη) ή για να δραστηριοποιηθεί στον τομέα της π.χ. καθαριότητας της γειτονιάς ή του σχολείου. Για τον σκοπό αυτό, θα δημιουργηθεί ένας διαδικτυακός τόπος, site ή blog, ανάλογα με τις δυνατότητες που υπάρχουν, στον οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γράψουν τους σκοπούς και τους στόχους, τους τρόπους επικοινωνίας και συμμετοχής,

ενώ θα οργανώσουν τις ομάδες εργασίας και τις δράσεις που η κάθε ομάδα θα αναλάβει. Σαν οδηγό για το στήσιμο του site μπορούν να χρησιμοποιήσουν παρόμοιας θεματικής ιστοσελίδες, όπως την ιστοσελίδα του [«Χαμόγελου του Παιδιού»](#) ή της [«Κιβωτού του Κόσμου»](#) ενώ χρήσιμο θα τους είναι το κείμενο που παράχθηκε στη Δραστηριότητα 5.

Ενδεικτικές πλατφόρμες στις οποίες οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να ανεβάσουν τη δουλειά τους και μπορεί να αποτελέσουν ψηφιακό σημείο αναφοράς μπορούν να δημιουργηθούν με τα εργαλεία [Montage](#), [Lucidpress](#) ή [Webnode](#), αρκεί από πριν ο εκπαιδευτικός να έχει φροντίσει να έχει κάνει εγγραφή και να δώσει στους μαθητές τους κωδικούς.

Αξιολόγηση των μαθητών

Οι μαθητές θα αξιολογηθούν σχετικά με τον βαθμό που θα μπορέσουν να κατασκευάσουν, αλλά κυρίως να συντηρήσουν μια ιστοσελίδα επιλέγοντας να αναρτούν τις κατάλληλες πληροφορίες σε αυτήν.

Αξιολόγηση της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα θα αξιολογηθεί με κριτήριο την επιτυχία των μαθητών και των μαθητριών στους παραπάνω τομείς, ενώ θα αξιολογηθεί και ο βαθμός στον οποίο διατηρήθηκε το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών, η προσήλωσή τους στη δραστηριότητα, η δυναμική που θα δημιουργηθεί στις ομάδες και η δράση που θα αναπτυχθεί σχετικά με τη δημιουργία, επέκταση και διατήρηση της Ομάδας.

Φύλλα Εργασίας

Συγκεκριμένα Φύλλα Εργασίας δε θα χρησιμοποιηθούν. Επίσης, το χρονικό διάστημα της δραστηριότητας δεν μπορεί να προσδιοριστεί μιας και μπορεί να πάρει τις διαστάσεις ενός μεγαλύτερου project.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο Εργασίας

Επισκέψου τον σύνδεσμο με τίτλο: [«Χάρισέ το»](#) και αφού δεις το βίντεο απάντησε στα παρακάτω ερωτήματα.

Ποιος είναι ο σκοπός της κίνησης «Χάρισέ το»;

Ποια αντικείμενα ανταλλάσσονται;

1.

2.

3.

4.

Ποιος δίνει τα αντικείμενα;

Ποιος τα παίρνει;

Ποιο είναι το βασικό μέσο επικοινωνίας;

Πώς γίνεται η διαδικασία;

Γράψτε τι σας άρεσε στη λειτουργία αυτής της κίνησης.

2^ο Φύλλο Εργασίας

Επισκέψου τον σύνδεσμο με τίτλο: [«Οι πασατέμποι της ζωής»](#) και αφού δεις το βίντεο απάντησε στα παρακάτω ερωτήματα.

Ποιος είναι ο σκοπός της κίνησης «Πελίτυ» ;

Ποια αντικείμενα διασώζονται;

1.

2.

Ποιος τα παίρνει;

Σε ποιους στηρίζεται η οργάνωση;

Ποιο είναι το βασικό μέσο επικοινωνίας;

Γράψτε τι σας άρεσε στη λειτουργία αυτής της κίνησης.

Η οικονομική κρίση έχει βοηθήσει ή έχει δυσκολέψει αυτή την κίνηση;

3^ο Φύλλο Εργασίας

Επισκέψου τον σύνδεσμο με τίτλο: «[Τράπεζα Χρόνου](#)» και αφού δεις το βίντεο απάντησε στα παρακάτω ερωτήματα.

Ποιος είναι ο σκοπός της Τράπεζας Χρόνου;

Ποια αντικείμενα ανταλλάσσονται;

Πώς γίνεται η διαδικασία;

Γιατί νομίζετε ότι ονομάστηκε έτσι η «Τράπεζα Χρόνου»;

Συζητήστε με την ομάδα σας και γράψτε αν θεωρείτε αυτή την κίνηση σημαντική και για ποιον λόγο.

4^ο Φύλλο Εργασίας

Επισκέψου τον σύνδεσμο με τίτλο: «[Λαϊκό Πανεπιστήμιο του Βόλου](#)» και αφού δεις το βίντεο απάντησε στα παρακάτω ερωτήματα.

Ποιος είναι ο σκοπός του «Λαϊκού πανεπιστημίου του Βόλου»;

Ποιοι σπουδάζουν στο Πανεπιστήμιο αυτό;

Τι κερδίζει αυτός που συμμετέχει;

Πώς γίνεται η διαδικασία;

Σε ποιους στηρίζεται η προσπάθεια αυτή;

Συζητήστε με την ομάδα σας και γράψτε αν θεωρείτε αυτή την κίνηση σημαντική και για ποιον λόγο.

5^ο Φύλλο Εργασίας

Επισκέψου τον σύνδεσμο με τίτλο: [«Κοινωνικό Ιατρείο Ρεθύμνου»](#) και αφού δεις το βίντεο απάντησε στα παρακάτω ερωτήματα.

Ποιος είναι ο σκοπός του Κοινωνικού Ιατρείου;

Ποιοι πήγαιναν αρχικά στο ιατρείο και ποιοι πηγαίνουν τώρα;

Ποιοι προσφέρουν στο Ιατρείο;

Τι προσφέρουν στο Ιατρείο;

Ποια είναι τα οφέλη από αυτή την κίνηση για τους ανθρώπους και το περιβάλλον;

Συζητήστε με την ομάδα σας και γράψτε αν θεωρείτε αυτή την κίνηση σημαντική και για ποιον λόγο.

6^ο Φύλλο Εργασίας

Τροφή για σκέψη...

Επισκέψου τον σύνδεσμο με τίτλο: «[Μερικές Σκέψεις](#)» και αφού δεις το βίντεο απάντησε στα παρακάτω ερωτήματα.

Ποια φράση χρησιμοποιεί ο κύριος για να περιγράψει αυτό που κάνει;
Πώς ονομάζεται αυτή η φράση;

Μπορείτε να επισκεφθείτε τον σύνδεσμό που βρίσκεται [εδώ](#) για να γράψετε τρεις τέτοιες εκφράσεις

1.

2.

3.

Ποια φράση χρησιμοποιεί η κυρία για να περιγράψει αυτό που συμβαίνει;

Προσπάθησε να βρεις τι θα πει η φράση. Αν δεν μπορέσεις μπορείς να βρεις τι σημαίνει, πήγαινε [εδώ](#) και γράψε την ερμηνεία παρακάτω.

Παρακολουθήστε το βίντεο «[Ένας διαφορετικός αγώνας μπάσκετ](#)». Συζητήστε με την ομάδα σας και γράψτε αν θεωρείτε αυτό που είδατε σημαντικό και για ποιον λόγο.

7^ο Φύλλο Εργασίας

Ας συγκεντρώσουμε όλα αυτά που ανακαλύψαμε συμπληρώνοντας τον παρακάτω πίνακα, έτσι ώστε να δούμε τι είναι τελικά η αλληλεγγύη. Πριν ξεκινήσετε μπορείτε να δείτε [«Μια προσωπική άποψη»](#)

Συμπερασματικά

Τι ονομάζουμε αλληλεγγύη;	
Ποια βασικά υλικά αγαθά προσφέρονται συνήθως από «Δίκτυα Αλληλεγγύης»;	
Η αλληλεγγύη εκφράζεται μόνο με υλικά αγαθά;	
Σε ποιους στηρίζονται τα δίκτυα αλληλεγγύης σήμερα;	
Από πότε οι άνθρωποι έχουν ανακαλύψει την αξία της αλληλεγγύης; Από πού φαίνεται αυτό;	

<p>Σήμερα υπάρχει α περισσότερη ανάγκη για αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων;</p>	

Αφού ολοκληρώσετε μπορείτε να συγκρίνετε τις απαντήσεις σας βλέποντας αυτό το βίντεο: [«Τι είναι τελικά η αλληλεγγύη.»](#)

Ίδρυση Ομάδας Αλληλεγγύης

Η ομάδα σας θα ιδρύσει μια Ομάδα που θα προωθεί την αλληλεγγύη και την αλληλοβοήθεια μεταξύ των ανθρώπων. Για να μάθει ο κόσμος την Ομάδα αυτή θα δημιουργήσουμε ένα site.

Βρείτε ένα όνομα για την ομάδα σας και γράψτε στο τετράδιό σας ένα κείμενο για να μάθει ο κόσμος για την κίνησή σας έτσι ώστε να κινητοποιηθεί για να σας βοηθήσει.

Για να βοηθηθείτε μπορείτε να συμβουλευτείτε το Φύλλο Εργασίας που συμπληρώσατε.

8^ο Φύλλο Εργασίας

Οργανώσεις Αλληλεγγύης

Επισκεπτόμαστε την ιστοσελίδα της εφημερίδας «Το Βήμα» και ειδικά το [Αφιέρωμα στην «Αλληλεγγύη»](#) και αφού τη μελετήσουμε καταγράφουμε τις σχετικές πληροφορίες.

<p>Πόσες οργανώσεις αλληλεγγύης είναι καταγεγραμμένες στην ιστοσελίδα;</p>	
<p>Ποια είναι τα βασικά αγαθά-είδη που προσφέρουν οι οργανώσεις αυτές;</p>	
<p>Ποιοι φορείς κυρίως συντηρούν οργανώσεις αλληλεγγύης.</p>	
<p>Γράψε πέντε πόλεις που έχουν τις περισσότερες οργανώσεις αλληλεγγύης.</p>	

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

<p>Ξέρεις κάποια οργάνωση που προσφέρει υπηρεσίες αλληλεγγύης στην πόλη μας;</p>	

9α Φύλλο Εργασίας

Οργανώσεις Αλληλεγγύης – Παιχνίδι Ρόλων

Πρέπει να συμμετέγω; Κι αν ναι πώς;

Επισκεπτόμαστε την ιστοσελίδα της εφημερίδας «Το Βήμα» και ειδικά το [Αφιέρωμα στην «Αλληλεγγύη»](#) και αφού επιλέξουμε μια οργάνωση, καταγράφουμε τις σχετικές πληροφορίες και τις παρουσιάζουμε στους συμμαθητές μας με την τεχνική του παιχνιδιού ρόλων.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1

Είσαι ο ένας/μια πολίτης που σκέπτεται να γραφεί σε μια οργάνωση για την προσφορά αλληλεγγύης σε συνανθρώπους του. Όμως τον απασχολούν διάφορα θέματα.

1. Πως ονομάζεται η οργάνωση;
2. Ποιος την οργανώνει;
3. Ποιους βοηθάει η οργάνωση;
4. Πώς μπορεί να συμμετάσχει ο πολίτης; Τι μπορεί να προσφέρει;
5. Πού μπορεί να βρει την οργάνωση;
6. Με ποιον τρόπο μπορεί να επικοινωνήσει με την οργάνωση;
7. Τι θα κερδίσει από τη συμμετοχή του στην οργάνωση;
8. Πώς θα είναι σίγουρος/η ο/η πολίτης ότι αυτά που θα προσφέρει θα πάνε σε καλό σκοπό;

9β Φύλλο Εργασίας

Οργανώσεις Αλληλεγγύης – Παιχνίδι Ρόλων

Πρέπει να συμμετέγω; Κι αν ναι πώς;

Επισκεπτόμαστε την ιστοσελίδα της εφημερίδας «Το Βήμα» και ειδικά το [Αφιέρωμα στην «Αλληλεγγύη»](#) και αφού επιλέξουμε μια οργάνωση, καταγράφουμε τις σχετικές πληροφορίες και τις παρουσιάζουμε στους συμμαθητές μας με την τεχνική του παιχνιδιού ρόλων.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2

Είσαι ο ένας/μια πολίτης που ανήκει σε μια οργάνωση αλληλεγγύης και δίνει πληροφορίες σε έναν/μια φίλο/η του/της για να λύσει κάποιες απορίες.

1. Πως ονομάζεται η οργάνωση;
2. Ποιος την οργανώνει;
3. Ποιους βοηθάει η οργάνωση;
4. Πώς μπορεί να συμμετάσχει ο πολίτης; Τι μπορεί να προσφέρει;
5. Που μπορεί να βρει την οργάνωση;
6. Με ποιον τρόπο μπορεί να επικοινωνήσει με την οργάνωση;
7. Τι θα κερδίσει από τη συμμετοχή του στην οργάνωση;
8. Πώς θα είναι σίγουρος/η ο/η πολίτης ότι αυτά που θα προσφέρει θα πάνε σε καλό σκοπό;

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το θέμα της αλληλεγγύης είναι πολύ μεγάλο και ταυτόχρονα επίκαιρο, οπότε και το σενάριο μπορεί να εμπλουτιστεί, αλλά και να αλλάξει σε πολλά σημεία. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα μπορούσαν να εμβαθύνουν περισσότερο στα δεδομένα, να προβληματιστούν σχετικά με τη χρήση ή εκμετάλλευση της έννοιας της αλληλεγγύης σε διαφημιστικά spot (π.χ. [Guinness](#), [Johnnie Walker](#)), να παράξουν οπτικοακουστικό υλικό (βίντεο, μουσική) σχετικά με την προβολή δράσεων αλληλεγγύης, τα οποία θα μπορούσαν να δημοσιεύσουν στη σχολική εφημερίδα ή στην ιστοσελίδα της τάξης και να τα κοινοποιήσουν στην τοπική κοινωνία. Το μοντέλο της διερευνητικής εργασίας που προτείνει το σενάριο μπορεί να διεκρινθεί κριτικά και σε άλλους γνωστικούς τομείς με τη σύγκριση παρόμοιων οργανώσεων (π.χ. Γιατροί Χωρίς Σύνορα και Γιατροί του Κόσμου), ενώ θα ήταν δυνατόν να γίνει εκμετάλλευση [Διαδραστικών Παιχνιδιών](#) που υπάρχουν στο διαδίκτυο για την κριτική στάση των παιδιών απέναντι στον τρόπο διαχείρισης των αγαθών που προσφέρονται ως αντίδορα αλληλεγγύης.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι δραστηριότητες που αναφέρονται παραπάνω εμπλουτίζουν το μάθημα με στοιχεία που περιέχονται σε πόρους που προέρχονται από ΤΠΕ, ενώ σε αρκετά σημεία ξεφεύγουν από τη λογική και τη σειρά που έχει το σχολικό εγχειρίδιο.

Καλό θα είναι οι μαθητές να εργάζονται σε ομάδες χρησιμοποιώντας εργαστήριο υπολογιστών ενώ με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα να γίνονται μόνο οι παρουσιάσεις και να δίνονται οι διευκρινίσεις από τον εκπαιδευτικό.

Η σειρά που προτείνονται οι δραστηριότητες δεν είναι δεσμευτική για τον εκπαιδευτικό. Ο εκπαιδευτικός που θα το εφαρμόσει μπορεί να παραλείψει κάποιες δραστηριότητες, ενώ κάποιες μπορεί να τις τροποποιήσει. Όλα τα φύλλα εργασίας μπορούν να τροποποιηθούν από τον εκπαιδευτικό, ανάλογα με τις ανάγκες του. Τα

φύλλα εργασίας μπορούν να συμπληρωθούν είτε με τη βοήθεια του κειμενογράφου είτε να εκτυπωθούν και να συμπληρωθούν παραδοσιακά.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόκκος, Α. χ.χ. *Εκπαιδευτικές Τεχνικές*. Εκπαιδευτικό υλικό για τους εκπαιδευτές θεωρητικής κατάρτισης – Τόμος Ι, 169- 282. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Κουφόπουλος, Ι. & Γ. Μούκα. 2004. *WebQuest: Ένας νέος τύπος εκπαιδευτικής δραστηριότητας που εντάσσει και αξιοποιεί το διαδίκτυο ως πηγή πληροφοριών και δεξιοτήτων*. 4^ο Συνέδριο ΕΤΠΕ, 591- 596.

Κυρίδης, Α., Δρόσος, Β., Ντίνας, Κ. 2003. *Η πληροφοριακή – Επικοινωνιακή Τεχνολογία στην προσχολική και πρωτοσχολική Εκπαίδευση: Το παράδειγμα της γλώσσας*. Αθήνα: Δαρδανός

Ματσαγγούρας, Η. 2001. *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. - Π.Ι. 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Δημοτικό Σχολείο*. Αθήνα.

Σολωμονίδου, Χ. 2006. *Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία – Εποικοδομητισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χαραλαμπίδης, Α. & Σ. Χατζησαββίδης. 1997. *Η διδασκαλία της Λειτουργικής χρήσης της Γλώσσας: Θεωρία και Πρακτική Εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κώδικας.

Χατζηλουκά - Μαυρή, Ε. 2009. *Από την επικοινωνιακή –κειμενοκεντρική προσέγγιση στην παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού (ή η διδασκαλία του γραπτού λόγου στο δημοτικό σχολείο σήμερα): Η περίπτωση της Κύπρου*. Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, 16, 114- 130. Διατίθεται στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos16/114-130.pdf>